

(ร่าง) วาระแห่งชาติ ประเด็นส่งเสริมการมีบุตรอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาประชากรและคุณภาพ

สถานการณ์

จำนวนเด็กเกิดใหม่ในประเทศไทย มีแนวโน้มลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง จากเดิมเคยมีเด็กเกิดไม่ต่ำกว่าปีละ 1 ล้านคนในช่วงปี พ.ศ. 2506 - 2526 ลดลง เหลือเพียง 485,085 คน ในปี พ.ศ. 2565 สอดคล้องกับ อัตราเจริญพันธุ์รวม (Total Fertility Rate : TFR) ที่ลดลงเหลือเพียง 1.08

ความจำเป็นที่ต้องเป็นวาระแห่งชาติ

การตัดสินใจมีบุตร
มีปัจจัยที่ส่งผลหลายด้าน ส่วนใหญ่เกิดจากเศรษฐกิจและสังคม

ผลกระทบจากเด็กเกิดน้อยด้วยคุณภาพ
ส่งผลกระทบต่อการผลิต การบริโภค ประสิทธิภาพของนโยบายการคลัง การแข่งขันกับต่างประเทศ และความสามารถในการวิจัยและพัฒนา

การแก้ไขปัญหา
ไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยกระทรวงเดียว

ถ้ารัฐเข้ามาลงทุนในทรัพยากรมนุษย์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง
จะทำให้ประชาชนได้รับสิทธิอย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

เป้าหมาย

พ.ศ. 2566 - 2570

TFR ไม่น้อยกว่า 1.0

พ.ศ. 2566 - 2585

TFR ไม่น้อยกว่า 1.0 - 1.5

สาเหตุเด็กเกิดน้อย

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

- ต้นทุนของการมีและการเลี้ยงดูบุตร
- การเข้าถึงและการใช้ยาคุมกำเนิด
- ระดับการศึกษาที่เพิ่มขึ้นและโอกาสในตลาดแรงงาน
- อายุที่เริ่มใช้ชีวิตคู่

ทัศนคติและการตระหนักรู้

- บทบาทหญิง-ชาย
- ทัศนคติต่อการมีคู่ และการมีบุตร
- การรณรงค์ของภาครัฐในอดีต

ปัญหาสุขภาพ และภาวะมีบุตรยาก

Policy Statement

“รัฐบาลสนับสนุนการสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจให้เอื้อต่อการมีบุตร สนับสนุนการปรับเปลี่ยนทัศนคติและความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับการมีบุตร และบทบาททางเพศ ทั้งในและนอกครอบครัว และให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีความประสงค์มีบุตร และผู้ที่ประสบภาวะมีบุตรยาก ให้เข้าถึงบริการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องได้ง่ายและเร็วขึ้น อันจะเป็นการส่งเสริมการสร้างครอบครัวที่มีการวางแผนและการเกิดอย่างมีคุณภาพ”

มาตรการขับเคลื่อน

1 ปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการมีบุตร

- แก้ไข ปรับปรุง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- Family Friendly Workplace
- ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการดูแลและเลี้ยงดูบุตร
- สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุต่ำกว่า 2 ปี

2 เสริมสร้างความรู้และปรับเปลี่ยนทัศนคติ

“ทุกการเกิดมีความสำคัญ”

บทบาทชาย-หญิง
ความรู้และทัศนคติต่อการสร้างครอบครัวที่มีรูปแบบหลากหลาย

3 สนับสนุนให้ผู้ตัดสินใจมีบุตรได้รับการดูแลอย่างครบวงจรและมีคุณภาพ

การรอกษาภาวะมีบุตรยาก
ส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการ
การให้คำปรึกษาทางเลือกกรณีท้องไม่พร้อม

กลไกขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ

คณะกรรมการอำนวยการส่งเสริมการมีบุตรอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาประชากรและคุณภาพ

นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง 9 ท่าน ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นกรรมการและเลขานุการ ข้าราชการที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวน 9 ท่าน

อำนาจหน้าที่

- กำหนดมาตรการเพื่อขับเคลื่อนประเด็น ส่งเสริมการมีบุตรอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาประชากรและคุณภาพ
- มอบหมายและสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามมติคณะกรรมการ
- กำกับ ติดตามการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของวาระแห่งชาติ
- แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

อีก 60 ปีข้างหน้า จำนวนประชากรของไทยจะลดลงครึ่งหนึ่ง เหลือเพียง 33 ล้านคน วัยทำงานลดลงจาก 46 ล้านคนเหลือเพียง 14 ล้านคน ผู้สูงอายุมากกว่า 65 ปี เพิ่มขึ้นจาก 8 ล้านคน เป็น 18 ล้านคน และเด็กอายุ 0 - 14 ปี ลดลงเหลือเพียง 1 ล้านคน ซึ่งจะส่งผลอย่างมากต่อทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนความมั่นคงของประเทศในอนาคต

